

11 g. 12

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyj nauczycieli i nauczycielek tudzież wdów po nauczycielach o podwyższenie emerytury, względnie udzielenie pensji wdowiej lub daru z łaski.

Wysoki Sejmie!

Kilku uchwałami powziętymi na ostatniej sesji przekazał Wysoki Sejm petycye nauczycieli i nauczycielek tudzież wdów po nauczycielach ludowych o podwyższenie emerytury, względnie udzielenie pensji wdowiej, lub daru z łaski, Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową i przedłożenia wniosków.

Poleceniem powyższem objął także Wydział krajowy i te petycye, co do których nie zapadła wprawdzie uchwała Wysokiego Sejmu, ale zostały załatwione przez Komisję szkolną i odnośne sprawozdanie tylko z powodu zamknięcia sesji sejmowej pod rozprawę w Wysokiej Izbie nie przyszło.

Stosownie więc do polecenia Wysokiego Sejmu Wydział krajowy, po otrzymaniu opinii od Rady szkolnej krajowej co do tych petycyj, ma zaszczyt przedłożyć następujące sprawozdanie:

1. Młotek Maryan, nauczyciel ludowy w Porszni wniósł petycę do Wysokiego Sejmu o policzenie mu 7 lat i 7 miesięcy do emerytury.

Młotek rozpoczął służbę w publicznym zawodzie nauczycielskim od dnia 1. września 1886 r. i pełni ją do teraz. — W służbie tej zaszła przerwa od dnia 25. września 1892 r. do 31. marca 1894, w którym to czasie był petent nauczycielem w krajowej niższej szkole rolniczej w Dublanach. — W myśl art. 39 ustawy z 1. stycznia 1889 Nr. 16, dz. u. i rozp. kraj. czas jego służby od dnia 1. września 1886 przed tą przerwą nie mógł być uznany za policzalny do emerytury. — Gdy jednak Młotek w czasie powołanej przerwy w służbie w publicznym zawodzie nauczycielskim faktycznie był czynny w kraj. niższej szkole rolniczej w Dublanach, a jako nauczyciel w publicznych szkołach ludowych pełnił i pełni swe obowiązki zawodowe z chwalebą gorliwością i skutecznie, Wydział krajowy zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej przemawia za uwzględnieniem jego prośby i policzeniem mu do emerytury czasu służby od 1. września 1886 do 31. marca 1894 r.

2. Marya Timoftiewiczowa, stała nauczycielka 3 kl. szkoły wydziałowej żeńskiej w Jaśle, wniosła prośbę o policzenie do emerytury czasu służby od 11. października 1880 r. do 1. września 1888.

Przy wymiarze wkładki emerytalnej Timoftiewiczowej, z powodu przerwy od 1. września 1888 do 1. września 1889, spowodowanej jej zamążpójściem, nie policzono jej czasu służby przed 1. września 1888.

Rada szkolna krajowa w obec krótkości przerwy w służbie nauczycielskiej petentki, oraz z uwagi na jej wzorową aplikację służbową oświadcza się za uwzględnieniem prośby.

Wydział krajowy popiera ten wniosek.

3. Krzyżanowski Ignacy Edward, nauczyciel przy szkole ludowej w Koszowie, wniósł prośbę o policzenie mu do emerytury czasu służby od 1. września 1865 do 1. września 1875.

Rozporządzeniem Rady szkolnej krajowej z 29. sierpnia 1880 L. 5706, wydanem na mocy obowiązującego wówczas art. 38 ustawy z 2. maja 1873, Nr. 251 dz. u. i rozp. kr., uznano Krzyżanowskiemu za policzalny do emerytury czas służby dopiero od 1. września 1875, podczas gdy petent rozpoczął służbę nauczycielską od 1. września 1865 roku.

Z powodu jednorocznej, zupełnie nieusprawiedliwionej przerwy w służbie nauczycielskiej, od 1. września 1873 do końca sierpnia 1874. Rada szkolna krajowa nie oświadcza się za policzeniem Krzyżanowskiemu do emerytury czasu służby przed 1. września 1874, natomiast jednak przemawia za policzeniem mu w drodze łaski czasu służby od 1. września 1874 t. j. od czasu, w którym po przerwie służbę nowo rozpoczął.

Zgodnie z tą opinią Wydział krajowy przedstawia odpowiedni wniosek.

4. Zacharyasz Dudyński, były tymczasowy nauczyciel, wniósł do Wysokiego Sejmu petycję o przyznanie mu w drodze łaski emerytury.

Ze sprawozdania Rady szkolnej okręgowej w Borszczowie okazuje się, iż Dudyński rozpoczął służbę nauczycielską jeszcze w roku 1858 i służył aż do sierpnia 1899, w którym to czasie uwolniony został od swych obowiązków. Z powodu braku egzaminu kwalifikacyjnego, petent nie mógł uzyskać stałej posady i nie nabył prawa do emerytury. — Wymaganego egzaminu Dudyński nie był w stanie złożyć z powodu nieszczęśliwego wypadku w r. 1878, który spowodował u niego znaczne osłabienie władz umysłowych i utratę wzroku w prawem oku. Po przerwie pięcioletniej spowodowanej leczeniem się, odzyskawszy częściowo zdrowie powrócił Dudyński do służby, i pełnił ją bardzo gorliwie, wedle sił i możliwości.

Jakkolwiek Dudyński nie nabył prawa do ustawowej emerytury, ale faktycznie zasłużył sobie długoletnią, gorliwą pracą w szkole, na wyjątkowe traktowanie i zaopatrzenie swej nieudolnej starości, — Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek na udzielenie Dudyńskiemu, w drodze łaski, dożywotniego zaopatrzenia w rocznej kwocie 150 zł. a. w.

5. Stokłosa Jan, emerytowany nauczyciel ludowy, wniósł prośbę o dodatkowe policzenie 3 lat służby do wymiaru płacy emerytalnej, ewentualnie o udzielenie zapomogi.

Stokłosa rozpoczął służbę w zawodzie nauczycielskim dnia 1. października 1869, i pełnił ją do końca sierpnia 1897, w którym to czasie, w skutek fizycznej niezdolności do dalszej służby, przeniesiono go w stały stan spoczynku.

Emeryturę wymierzono temu nauczycielowi w rocznej kwocie 343 zł. 75 ct., licząc mu lata służby tylko od dnia 31. sierpnia 1872, — czasu zaś jego służby na posadzie w Gorzowie od 1. października 1869 do 31. sierpnia 1872, przy emeryturze nie policzono, gdyż w czasie tym nie posiadał jeszcze zupełnej kwalifikacji nauczycielskiej.

Ponieważ Stokłosa od roku 1867 posiadał już kwalifikację na pomocnika nauczyciela, a od roku 1869 faktycznie pełnił służbę w zawodzie nauczycielskim, uwzględniając także przykry stan majątkowy petenta, Rada szkolna krajowa oświadcza się za uwzględnieniem jego petycji.

Wydział krajowy zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej przedstawia Wysokiemu Sejmowi odpowiedni wniosek.

6. Petrycki Stanisław, emerytowany nauczyciel ludowy, wniósł petycję o podwyższenie emerytury w drodze łaski, i uznanie za policzalny do emerytury czas od 1. września 1868 do 15. maja 1884. Petent rozpoczął służbę nauczycielską dnia 1. września 1868, i pełnił ją aż do listopada 1897 z przerwą od 1. września 1880 do 15. maja 1884. Przy przeniesieniu w stan spoczynku policzono mu lata służby od 15. maja 1884 do 30. listopada 1897 i wymierzono pensję emerytalną w kwocie 113 zł. 50 ct.

Ponieważ przerwa w służbie Petryckiego w czasie od 1. września 1880 do 15. maja 1884, nie jest usprawiedliwioną, a usunięcie go z posady nauczycielskiej w Szalowej nastąpiło z powodu nieodpowiedniego zachowania się i rażącej opieszałości w pełnieniu obowiązków służbowych, Rada szkolna krajowa oświadcza się przeciw uwzględnieniu prośby.

Wydział krajowy zgodnie z tą opinią Rady szkolnej krajowej sądzi także, iż petycji Petryckiego o policzenie lat służby i podwyższenie emerytury odmówić należy.

7. Marya Jeżowska, emerytowana nauczycielka szkół ludowych, wniosła prośbę do Wysokiego Sejmu o dodatkowe policzenie do emerytury 8 lat służby, przed uzyskaniem przepisanej kwalifikacji nauczycielskiej, a następnie stosowne podwyższenie przyznanej już emerytury.

Petentka z powodu fizycznej niezdolności do służby w zawodzie nauczycielskim z końcem października 1897 przeniesioną została w stan spoczynku z emeryturą roczną 96 zł. 25 ct. a. w.

Ponieważ praca Jeżowskiej w zawodzie nauczycielskim była zupełnie nieskuteczną, Rada szkolna krajowa nie popiera jej prośby.

Wydział krajowy oświadcza się zgodnie z powyższą opinią Rady szkolnej kraj.

8. Lewicka Wilhelmina, kierująca nauczycielka 5 kl. szkoły żeńskiej w Nadwórnej, wniosła prośbę o uznanie 2 lat bezpłatnej praktyki nauczycielskiej za policzalne do jej emerytury. Rada szkolna krajowa oświadcza się przeciw uwzględnieniu prośby ze względu, iż pomyślnie jej załatwienie wywołałoby niezawodnie dalszy napływ prośb tego rodzaju, których ewentualne nieuwzględnienie wobec istnienia przeciwnego precedensu byłoby przez petentów pojmowane jako krzywda i dawałoby powód do niechęci i narzekania.

Wydział krajowy zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej sądzi także, że prośbie Lewickiej odmówić należy.

9. Wałaszkiwicz Wincenty, nauczyciel, ludowy, wniosł prośbę o policzenie lat służby od 25. września 1870 do 31. sierpnia 1887.

Prośbę jego uwzględniła już Rada szkolna krajowa we własnym zakresie działania.

10. Łucya Gliška, emerytowana nauczycielka ludowa, wniosła petycję o podwyższenie emerytury w drodze łaski.

Gliška została jako stała nauczycielka szkoły etat. w Niewocynie po 16 letniej służbie z powodu utraty wzroku przeniesiona w stan spoczynku z roczną emeryturą 140 zł. Ponieważ petentka nie posiada żadnego majątku, a będąc pozbawioną wzroku nie może zarobić na utrzymanie i li tylko ograniczoną jest na swoją szczupłą emeryturę, — uwzględniając dalej że w czasie czynnej służby pełniła swe obowiązki z dobrym skutkiem i zachowywała się wzorowo, Rada szkolna krajowa oświadcza się za uwzględnieniem jej prośby i podwyższeniem emerytury do kwoty 200 zł. rocznie.

Wydział krajowy popiera ze swej strony ten wniosek.

11. Binduchowski Teodor, emerytowany nauczyciel szkół ludowych, wniosł prośbę o podwyższenie emerytury, względnie o zapomogę. Binduchowski przez 25 lat służył w zawodzie nauczycielskim, z powodu wątłego zdrowia przeszedł w stan spoczynku z emeryturą w rocznej kwocie 143 zł. 75 ct. a. w.

Z relacji Rady szkolnej okręgowej w Mielcu okazuje się, iż Binduchowski przez cały czas służby spełniał obowiązki swe należycie. Mając na uwadze ubóstwo petenta, który z powodu podeszłego wieku (85 lat) i będąc chorowity, ograniczony jest wyłącznie do swej emerytury, nie mogącej wystarczyć nawet na najniezbędniejsze potrzeby życia, Rada szkolna krajowa przemawia za wyjednaniami u Wysokiego Sejmu dla Binduchowskiego podwyższenia emerytury z kwoty 143 zł. 75 ct. na 200 zł. rocznie.

Wydział krajowy ze swej strony wniosek ten popiera.

12. Ludkiewicz Filip, kierujący nauczyciel 2 kl. szkoły ludowej im. Staszica w Jarosławiu, wniosł prośbę do Wysokiego Sejmu o przyznanie w drodze łaski dodatków pięcioletnich.

Petent rozpoczął wprawdzie policzalną do emerytury służbę w zawodzie nauczycielskim dnia 1. września 1859, na nowy etat przeszedł jednak dopiero w czasie gdy zamianowano go stałym nauczycielem kierującym wspomnianej szkoły t. j. z dniem 1. maja 1889. W myśl ostatniego ustępu art. 13. ustawy z dnia 1. stycznia 1889. Nr. 16 dz. u. i r. kr. przyznano mu pierwszy dodatek pięcioletni od dnia 1. maja 1889, a dwa następne pięciolecia od dnia 1. maja 1894 i 1899 r.

Gdy w myśl powyższej ustawy (art. 13) przyznawanie dodatków pięcioletnich zastrzeżone jest traktowaniu w toku instancyi, Rada szkolna krajowa oświadcza się przeciw uwzględnieniu prośby Ludkiewicza, Wydział krajowy zgodnie z tą opinią Rady szkolnej krajowej sądzi także, iż prośbie tej odmówić należy.

13. Czermanikowa Adela, wdowa po nauczycielu szkół ludowych, wniosła prośbę o przyznanie jej w drodze łaski stałego zaopatrzenia.

Zmarły dnia 14. grudnia 1898 mąż petentki nie nabył jeszcze prawa do emerytury, gdyż miał policzalną służbę w zawodzie nauczycielskim tylko od 6. marca 1895. Pozostała wdowa otrzymała odprawę w kwocie 131 zł. 25 ct., i dla dwojga dzieci małoletnich odprawę w kwocie 65 zł. 62 $\frac{1}{3}$ ct. Według relacji Rady szkolnej okręgowej w Tłumaczu, Czermanikowa nie posiadając majątku, pozostaje z dwojgiem drobnych dzieci na łasce u osób obcych; — przyznana jej odprawa wystarczyła za ledwie na spłatę długów zaciągniętych na kurację i pogrzeb zmarłego męża.

Wobec tego, że śp. Jan Czermanik był bardzo gorliwy w pełnieniu swych obowiązków, a wdowa po nim pozostaje w opłakanych stosunkach majątkowych, Rada szkolna krajowa popiera jej petycję. — Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek na udzielenie Czermanikowej rocznego datku z łaski w kwocie 116 zł. 66 ct. a. w., tytułem zaopatrzenia wdowiego na czas wdowieństwa, a 60 zł. tytułem dodatku na wychowanie dwóch synów do czasu dojścia do 20. roku życia młodszego z nich, lub wcześniejszego zaopatrzenia obu.

14. Marya Boguszowa, wdowa po nauczycielu szkół ludowych, wniosła petycję o podwyższenie zaopatrzenia wdowiego. — Po śmierci męża przyznano Boguszowej pensję wdowią w rocznej kwocie 96 zł. 25 ct. równającej się pobieranej przez niego emeryturze. W pensyi tej mieści się już także i dodatek na wychowanie dzieci. Gdy mąż petentki śp. Józef Bogusz był nauczycielem pracowitym i obowiązki swe wypełniał sumiennie, a sama petentka, matka 5 małoletnich dzieci nie posiada żadnego majątku i prowadzi się bez zarzutu, Rada szkolna krajowa odniosła się do Wydziału krajowego z wnioskiem o wyjednanie dla Maryi Boguszowej podwyższenia jej zaopatrzenia wdowiego w drodze łaski z kwoty 96 zł. 25 ct. na 150 zł. rocznie.

Wydział krajowy wniosek taki ze swej strony Wysokiemu Sejmowi przedkłada.

15. Małopolska Julia, wdowa po nauczycielu szkół ludowych wniosła do Wysokiego Sejmu petycję o stałe zaopatrzenie w drodze łaski.

Zmarły w dniu 20. stycznia 1897 mąż petentki Ignacy Małopolski, stały nauczyciel szkoły ludowej w Bogumiłowicach, rozpoczął służbę w zawodzie nauczycielskim dopiero w roku 1888, a zatem w chwili śmierci nie nabył jeszcze prawa do emerytury. Wobec tego przyznano Julii Małopolskiej tylko jednorazową odprawę wdowią w kwocie 131 zł. 25 ct. i odprawę dla nieletniego syna Stanisława w jednorazowej kwocie 65 zł. 62 ct. a. w.

Gdy według sprawozdania c. k. Rady szkolnej okręgowej w Tarnowie Małopolska znajduje się rzeczywiście w przykrych stosunkach majątkowych, a aplikacja służbowa i zachowanie się jej męża były pod każdym względem wzorowe, Rada szkolna krajowa przemawia za wyjednanem u Wysokiego Sejmu dla Małopolskiej pensyi wdowią w rocznej kwocie 116 zł. 66 ct. i dodatku na wychowanie syna w rocznej kwocie 58 zł. 34 ct. aż do ukończenia przezeń 20. roku życia, lub uzyskania innego zaopatrzenia.

Wydział krajowy wniosek ten ze swej strony popiera.

16. Pelczar Ludwik, były tymczasowy nauczyciel ludowy, wniósł petycję do Wysokiego Sejmu o udzielenie dożywotniego daru z łaski.

Pelczar przez 31 lat pracował w zawodzie nauczycielskim, został zaś usunięty jedynie z powodu braku wymaganej kwalifikacji. — Według relacji Rady szkolnej okręgowej w Sanoku petent w czasie długoletniej służby pełnił swe obowiązki należycie i z pomyślnym skutkiem. Ze względu na bardzo przykre położenie materialne petenta, który z powodu podeszłego wieku (76 lat) nie potrafi zarobić na swoje utrzymanie, Wydział krajowy zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej oświadcza się za udzieleniem Pelczarowi dożywotniego daru z łaski w rocznej kwocie 200 zł. a. w.

17. Mazanowska Bronisława, wdowa po nauczycielu szkół ludowych, wniosła prośbę o stałe zaopatrzenie z łaski.

Mąż petentki, stały nauczyciel szkoły ludowej w Tużyłowie, nie nabył prawa do emerytury, gdyż rozpoczął służbę nauczycielską, policzalną do emerytury dnia 17. września 1892, a zakończył życie dnia 30. czerwca 1898. — Rada szkolna krajowa stosownie do przepisów ustawy z 1. stycznia 1889 wyznaczyła jego wdowie odprawę w kwocie 150 zł. i odprawę dla jej dwojga dzieci w kwocie 75 zł. — Gdy ze sprzeczania Rady szkolnej okręgowej okazuje się, iż Mazanowska i jej dzieci znajdują się rzeczywiście w opłakanych stosunkach majątkowych, a śp. mąż jej wypełniał gorliwie obowiązki nauczycielskie i zachowywał się przykładowie, Rada szkolna krajowa oświadcza się za przedłożeniem jej petycji Wysokiemu Sejmowi z wnioskiem na przyznanie Mazanowskiej w drodze łaski pensji wdowiej w kwocie 133 zł. 33 ct. rocznie, i dodatków na wychowanie dwojga niezaopatrzonych dzieci po 33 zł. 33 ct. rocznie aż do ukończenia przez nie 20 lat życia, lub uzyskania innego zaopatrzenia.

Wydział krajowy wniosek ten ze swej strony popiera i Wysokiemu Sejmowi przedkłada.

18. Michajlukowa Marya, wdowa po nauczycielu szkół ludowych, wniosła petycję o udzielenie jej w drodze łaski zaopatrzenia wdowiego.

Mąż petentki, Piotr Michajluk służył od roku 1880 jako nauczyciel nieukwalifikowany, egzamin kwalifikacyjny złożył dopiero w roku 1887, — prawa do emerytury nie nabył, gdyż zmarł już w r. 1890 na chorobę piersiową.

Gdy policzalna służba śp. Michajluka wynosi mniej jak 10 lat, wyznaczyła Rada szkolna krajowa jego wdowie jednorazową odprawę w kwocie 168 zł. 75 ct.

Uwzględniając prawdziwie przykre stosunki majątkowe petentki, oraz wzorową aplikację służbową jej zmarłego męża, Rada szkolna krajowa przemawia za uwzględnieniem prośby, i przyznaniem Michajlukowej stałego zaopatrzenia z łaski w rocznej kwocie 100 zł a. w.

Wydział krajowy ze swej strony wniosek ten popiera.

Na podstawie powyższego sprawozdania, Wydział krajowy wnosi:

1. Maryanowi Młotkowi, nauczycielowi kierującemu szkoły ludowej dwuklasowej w Porsznie, policza Sejm w drodze łaski do emerytury czas jego służby od 1. września 1886 do 31. marca 1894.

2. Maryi Timoftiewiczowej, stałej nauczycielce 3-kl. szkoły wydziałowej żeńskiej, policza Sejm w drodze łaski do emerytury czas jej służby w zawodzie nauczycielskim od 11. października 1880 do 1. września 1888.

3. Ignacemu Krzyżanowskiemu, stałemu nauczycielowi w Kossowie, uznaje Sejm w drodze łaski za policzalny do emerytury czas służby od 1. września 1865 do 1. września 1875.

4. Janowi Stokłosie, emerytowanemu nauczycielowi szkół ludowych, policza Sejm w drodze łaski do emerytury czas służby od 1. października 1869 do 31. sierpnia 1872.

5. Zacharyaszowi Dudyńskiemu, byłemu tymczasowemu nauczycielowi szkół ludowych, przyznaje Sejm dożywotni dar z łaski w kwocie rocznej 150 zł.

6. Łucyi Glińskiej, emerytowanej nauczycielce szkół ludowych, podwyższa Sejm w drodze łaski emeryturę z kwoty 140 zł. na 200 zł. rocznie.

7. Teodorowi Binduchowskiemu, byłemu nauczycielowi ludowemu, podwyższa Sejm w drodze łaski emeryturę z kwoty 143 zł. 75 ct. na 200 zł. rocznie.

8. Adeli Czernikowej, wdowie po nauczycielu szkół ludowych, przyznaje Sejm w drodze łaski pensję wdowią w kwocie rocznej 116 zł. 66 ct., oraz dodatek na wychowanie 2 synów w rocznej kwocie 60 zł. a. w., który to dodatek pobierać będzie do czasu dośnięcia do 20. roku życia młodszego z nich, lub wcześniejszego zaopatrzenia obu.

9. Maryi Bogusz, wdowie po nauczycielu szkół ludowych, podwyższa Sejm w drodze łaski zaopatrzenie wdowie z kwoty 96 zł. 25 ct. na 150 zł. rocznie.

10. Julii Małopolskiej, wdowie po nauczycielu szkół ludowych, wyznacza Sejm w drodze łaski pensję wdowią w rocznej kwocie 116 zł. 66 ct. i dodatek na wychowanie syna w rocznej kwocie 58 zł. 34 ct. aż do ukończenia przezeń 20. roku życia lub uzyskania innego zaopatrzenia.

11. Ludwikowi Pelczarowi, b. prowiz. nauczycielowi ludowemu, przyznaje Sejm dożywotni dar z łaski w kwocie rocznej 200 zł.

12. Bronisławie Mazanowskiej, wdowie po nauczycielu ludowym, Sejm przyznaje w drodze łaski pensję wdową w kwocie 133 zł. 33 ct. rocznie oraz dodatek na wychowanie dwojga niezaopatrzonych dzieci po 33 zł. 33 ct. rocznie aż do ukończenia przez nie 20 lat życia, lub uzyskania innego zaopatrzenia.

13. Maryi Michajłukowej, wdowie po nauczycielu szkół ludowych, przyznaje Sejm w drodze łaski stałe zaopatrzenie w rocznej kwocie 100 zł.

14. Sejm przechodzi do porządku dziennego nad petycjami Stanisława Petryckiego o podwyższenie emerytury, Maryi Jeżowskiej o dodatkowe policzenie lat służby do emerytury, Filipa Ludkiewicza o przyznanie dodatków pięcioletnich i Wilhelminy Lewickiej o policzenie 2 lat służby do emerytury.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału kraj.